

1. Általános elvárások

	A dokumentálás lehetséges módja
1. Az iskola tevékenységeiről és ezek környezetre való hatásáról legalább <u>évente felmérés készül</u>, mely tartalmazza az alábbiakat:	
a, az iskola minőségbiztosítási programjához illeszkedően a tanulók és a nevelőtestület környezet-tudatosságáról készült beszámoló;	Beszámoló
b, az iskola mindennapi működése: víz-, gáz,- áram-, fűtőanyag-használat, anyag- és hulladékgazdálkodás	Adattáblázatok
c, rendezvények, kirándulások környezeti hatásai (utazások módja, keletkezett hulladék)	Számlák, fotók
2. Az Ökoiskola Cím elnyerésére szolgáló Munkaterv elkészítése az iskolavezetés, a tanárok, az alkalmazottak, a tanulók és a szülők bevonásával készül, mindenkinek joga van javaslataival, észrevételeivel hozzájárulni.	Munkaterv- annak legitimációs záradéka Az elfogadásról készült jegyzőkönyv
3. Az iskola arculata (bemutató anyagok, épület, udvar, dekoráció) határozottan képviseli a fenntarthatóság, a környezettel harmonikus (környezetbarát, egészséges) életvitel pedagógiai értékeit.	Szóróanyagok, iskolaújság Dekorációról, udvarról fotók
4. Az iskola aktív kapcsolatot tart fenn valamely elismert, aktív, a fenntarthatóságért tevékenykedő civil szervezettel (pl.: KOKOSZ, Zöld Szív, MME, TKTE, KÖR, KÖRLÁNC, HUMUSZ FÖK, Ökotárs, Autonómia Alapítvány...)	Együttműködési megállapodások

2. Tanítás-tanulás

	A dokumentálás lehetséges módja
1. Az iskola pedagógiai programjában, helyi tantervében kiemelten képviseli a fenntarthatóság pedagógiai törekvéseit.	Pedagógiai program Helyi tanterv
2. Az iskolai minőségfejlesztési munka része a helyi tanterv és az oktatási/nevelési tevékenység évenkénti felülvizsgálata, értékelése és korrekciója a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiája szempontjainak, új eredményeinek figyelembevételével.	Felülvizsgálati jegyzőkönyv Értékelő jelentés
3. Az oktató-nevelő munkában helyet kapnak a helyi közösség életéhez kapcsolódó tevékenységek. Az oktatás példát mutat saját környezete kezelésére, a nevelés hangsúlyt helyez a gyakorlati tevékenységek	Rendezvényekről készült beszámolók, médiaanyagok, fotók

képzésbe történő integrálására a helyi településfejlesztéshez kapcsolódóan.	
4. A pedagógiai munka a gyermekek életkorát és egyéni sajátosságait messzemenően figyelembe veszi, az iskola sokféle pedagógiai módszert vesz igénybe céljai elérése érdekében.	Helyi tanterv, tanmenetek, óravázlatok Iskolavezetés óralátogatási feljegyzései
5. Az iskolában a pedagógiai projekt módszer alkalmazása elfogadott.	Éves munkaterv Tanmenetek Óralátogatási feljegyzések
6. A tanulók életkoruknak, képességeiknek megfelelően aktívan, a pedagógusokkal partneri viszonyban részt vehetnek az oktatási tevékenységek megtervezésében, megvalósításában.	Óralátogatási feljegyzések
7. A természet tanulmányozása tantermen, iskolán kívül, a szabadban is folyik. A szabadtéri tevékenységek, programok tervezett, állandó részei az iskola helyi tantervének és iskolai munkatervének.	Éves munkaterv Tanmenetek, óravázlatok Fotók
8. A szabadtéri programok szervezésének fontos szempontja az egészséges életvitel. (Például egészségre ártalmas környezetben nem szervez az iskola testnevelési és sporttevékenységet a szabadban.)	Fotók, feljegyzések
9. A diákok a jövőről alkotott elképzelésekkel és forgatókönyvekkel dolgoznak, keresik a jövőbeli fejlődés és változások alternatív lehetőségeit, s választási kritériumokat dolgoznak ki.	Diákmunkákról készült dokumentumok, fotók

3. Személyi feltételek, belső kapcsolatok

	A dokumentálás lehetséges módja
1. Az iskolában van környezeti nevelési munkacsoport, melynek tagjai közt vannak a reál, humán, illetve művészeti tárgyak és a testnevelés tanárai is, továbbá tagjai lehetnek a technikai személyzetből is.	SzMSz, Éves munkaterv
2. A környezeti nevelési munkacsoport figyelemmel kíséri, véleményezi, javaslataival segíti az iskola nevelési tevékenységét.	Értekezletek jegyzőkönyvei, emlékeztetők
3. A diákok bevonása az őket érintő döntések előkészítésébe. A diákönkormányzatban van környezetvédelmi felelős.	DÖK munkaterv
4. Az iskola vezetőségi tagjai közül legalább egy személy kommunikációképes egy idegen nyelven.	
5. Az iskola házirendjét folyamatosan (legalább évente) felülvizsgálják.	Felülvizsgálati jegyzőkönyv, záradékok
6. Az iskola házirendje kiemelten foglalkozik az iskolában és környékén lévő természeti és épített értékek	Házirend

védelmével.	
7. A nevelőtestület minden tagja ismeri a legfontosabb környezeti problémákat és a fenntartható fejlődés elveit.	Nevelőtestületi tájékoztató előadás jegyzőkönyve, jelenléti íve
8. A nevelőtestület képzett a környezetvédelmi, fenntarthatósággal kapcsolatos témák tanításában, jártas a módszertanában, és ezt alkalmazza is.	Óralátogatási feljegyzések
9. Az iskola valamennyi dolgozója példát mutat a diákoknak a környezetbarát szemlélet, az egészséges életvitel és a fenntarthatóság szempontjait követő magatartás tekintetében.	Szemrevételezés, vezetői ellenőrzés jegyzőkönyve
10. Az iskola vezetője részt vett az ökoiskolák vezetői számára hirdetett vezető-továbbképzésen.	Tanúsítvány, jelenléti ív
11. A tantestület évente egyszer részt vesz a tantestület csapattá kovácsolását elősegítő tréningen vagy egyéb programon.	Éves munkaterv, fotók, számlák

4. Tanításon kívüli tevékenységek

	A dokumentálás lehetséges módja
1. Az iskola minden tanév munkatervében tervez az ökoiskola arculatához kapcsolódó programokat (akciókat, vetélkedőket, órjáratokat).	Éves munkaterv
2. Az iskola környezet- és természetvédő, ill. egyéb az ökoiskola célok megvalósulását elősegítő táborokat szervez, segíti diákjai részvételét mások által szervezett hasonló jellegű táborokban.	Éves munkaterv, Munkaközösségi munkaterv
3. Az iskola aktívan részt vesz a helyi közélet ökoiskolai célokkal összefüggő programjaiban (pl. városvédelem, faluszépítés stb.).	Dokumentumok a rendezvényekről, fotók
4. Az iskola belső kommunikációs csatornáit (iskolaújság, rádió, faliújságok) tükrözik az ökoiskolai célokat.	Iskolaújság egy példánya, rádió műsora, fotók
5. Az iskolában olyan pedagógiai tevékenységek folynak, amelyekben a diákok az iskola környezetkímélő, egészséges működtetését tanulmányozzák, segítik elő.	Tanmenetek, óralátogatási feljegyzések, fotók
6. Az iskola a fenntarthatóság pedagógiájához kapcsolódó pedagógus és más szakmai továbbképzéseket szervez, illetve részt vesz ilyen képzések szervezésében, a tapasztalatok átadásában.	Tanúsítvány, jelenléti ív
7. Az iskola részt vesz a helyi szükségletekhez illeszkedő továbbképzések kidolgozásában.	Szakmai anyag
8. Az iskola sokféle fizikai, mozgásos tevékenység számára biztosít lehetőséget (tornatermi, sportudvari, játszótéri, kültéri szervezett és kötetlen mozgáslehetőségek).	Éves munkaterv, DSK, ISK naplók, fotók

5. Társadalmi kapcsolatok

	A dokumentálás lehetséges módja
1. Az iskola együttműködik más magyar és lehetőség szerint külföldi iskolákkal is.	Együttműködési megállapodások Fotók, anyagok a diákok tevékenységeiről, számlák
2. Az iskola figyelmet fordít arra, hogy munkájával hozzájáruljon a helyi társadalom igényeinek kielégítéséhez, kiemelten a fenntarthatóság elveinek pedagógiai képviselésével.	Éves munkaterv Partneri elégedettségvizsgálat adatai, elemzés
3. Az iskola felhasználja a különböző kommunikációs csatornákat és a helyi médiát annak érdekében, hogy munkájáról minél többen hírt kapjanak.	Médiaanyagok
4. Az iskola lehetőséget ad a szűkebb és tágabb környezetében, valamint a nagyvilágban történő főbb, a környezetvédelemmel kapcsolatos, eseményekkel való foglalkozásnak.	Tanmenetek, óralátogatási feljegyzések
5. Az iskola együttműködik a helyi önkormányzattal, a helyi hatóságokkal és olyan helyi támogatókkal, vállalkozókkal, melyek az ökoiskola értékeivel és céljaival megegyező célokat szolgálnak.	Együttműködési megállapodások

6. Fizikai környezet

	A dokumentálás lehetséges módja
1. Az iskolaépület környékén lévő természetes növényzet változatos és megkímélt, és/vagy a telepített növényzet rendszeresen és szakszerűen gondozott.	Fotók, számlák
2. Az iskola folyamatosan fejleszti a fenntarthatósággal kapcsolatos információs bázisát (könyvek, újságok, CD-k, on-line kurzusokon való részvétellel, internetes együttműködésekben).	Leltári nyilvántartás
3. Az iskolában van közösségi összejövetelre alkalmas (klub)helyiség, vagy az iskola diákjai/dolgozói használhatnak ilyen helyiséget az iskola közelében.	Fotó
4. Az iskolabútorok természetes és a környezetre ártalmatlan anyagokból készültek, az azokat használók (diákok, tanárok technikai személyzet) igényeikhez igazodnak	Fotók, számlák, ÁNTSZ jegyzőkönyv
5. Az udvar tartozékai	
a, biztonságos kerékpártároló vagy kerékpár tárolására alkalmas egyéb hely,	Fotó

b, madáretető,	Fotó, számla
c, esővízgyűjtő,	Fotó, számla
d, konyhakert,	Fotó, számla
e, dísnövények,	Fotó, számla
f, komposztáló,	Fotó, számla
g, játszótér (természetes anyagokból),	Fotó, számla
h, sportpályák (lehetőleg természetes anyagú borítással),	Fotó, számla
i, zöld, gyepes terület.	Fotó, számla
6. Az iskolában történő építkezések és átalakítások figyelembe veszik a fenntarthatóság szempontjait:	
a, Az átalakítások, építések biztosítják, hogy az épületek harmonikusan illeszkedjenek környezetükbe.	Építési terv
b, Az erőforrások használata és a környezet terhelése minimális az épületek építése, használata és lebontása során.	Fotók
c, Az épületek építése, használata és lebontása nem jár az egészségre káros hatással.	Fotók
d, Az épületek ergonómiailag megtervezettek és esztétikusak.	Építési terv
e, Lehetőség szerint már az építés/átépítés során figyelembe veszik az energiatakarékos üzemeltetést (pl. megfelelő tájolás, szigetelés, nyílászárók stb.)	Építési terv
7. Az iskola figyelmet fordít arra, segíti a felelős szerveket abban, hogy a környékén:	
a, biztonságos kerékpár- és gyalogos utak legyenek,	Fotók
b, megfelelő mennyiségű, lehetőleg szelektív, hulladékgyűjtő legyen.	Fotók
8. Az iskola dekorációja összhangban van az ökoiskola arculatával (folyósok, osztálytermek, szaktermek)	Fotók

7. Az iskola működtetése

	A dokumentálás lehetséges módja
1. Környezetkímélő anyaghasználat megvalósulása:	
a, Tudatos takarékoság az anyagokkal, termékekkel, vízzel, energiával.	Kimutatás
b, Környezetkímélő anyagok használata a karbantartási munkákban és a takarításban.	Számlák, megrendelőlapok
c, Környezetkímélő játékok, taneszközök és segédeszközök használata.	Számlák, megrendelőlapok
d, Környezetkímélő anyagok használata az adminisztrációban és egyéb irodai munkákban.	Számlák, megrendelőlapok

e, Környezetkímélő anyagok használata kikapcsolódási és egyéb tevékenységekben	Számlák, megrendelőlapok
f, A kémiai anyagok lehető leginkább környezetkímélő kezelése, tárolása, felhasználása.	Számlák, megrendelőlapok
2. Egészséges és környezetkímélő módon előállított ételek felszolgálása:	
a, Kellemes és a funkciójuknak megfelelő főző- és étkezőhelyiségek.	Fotók
b, Közélehető beszerezhető alapanyagok használata.	Számlák, megrendelőlapok
c, Egészséges, tápláló ételek és italok az iskolai étkeztetésben.	Fotó, árjegyzék
d, A vegetáriánus étkezés lehetőségének biztosítása.	Étlap
e, A speciális étrendi megkövetésekkel rendelkező tanulók számára a megfelelő ételek biztosítása.	Étlap
f, A büfében lehet kapni egészséges és környezetkímélő árukat, ha nincs büfé, az iskola más módon hívja fel a figyelmet az egészséges és környezetkímélő ételekre.	Fotó, árlap
g, A büfé nem forgalmaz egyszer használatos csomagolású italt, csak betétdíjasat.	Fotó
h, Eldobható cikkek használata csak abban az esetben engedélyezett, ha nincs más lehetőség.	Fotó
i, A főzés és az étkezés során használt eszközök, környezet és egészségkímélők.	Fotó
j, Az iskolakertben termesztett zöldségek felhasználása az iskola konyhájában. (A vonatkozó környezetvédelmi, élelmiszer egészségügyi szabályok betartásával.)	Fotó
3. Az iskola a lehető legkisebb szinten tartja a hulladék-kibocsátását, a keletkező hulladékokat környezetkímélő módon kezeli.	
a, Ahol lehetséges, törekszik a termékek és anyagok újrafelhasználására, hasznosítására.	Fotó
b, Hulladékok elkülönített gyűjtése: Pl.: fémek, műanyagok, papírok stb. és átadása a hulladékkezelőnek	Fotó
c, A szerves hulladék komposztálása a helyi viszonyoktól függően.	Fotó
d, A veszélyes hulladékok gyűjtése és elhelyezése a helyi hatóság rendelkezése alapján történik.	Fotó
4. Az iskola takarékosan és ésszerűen bánik a vízzel.	
a, Víztaókarékos berendezések felszerelése és szakszerű használata.	Fotó, számlák
b, A csapok és WC-tartályok rendszeres ellenőrzése, a csepegések, szivárgások azonnali megszüntetése.	Ellenőrzési, karbantartási napló
c, Esővíz használata a lehetséges, arra alkalmas helyeken.	Fotó
5. Az iskola takarékosan bánik az energiával.	
a, Takarékoság a hőenergiával.	Kimutatás
b, Takarékoság az elektromos árammal.	Kimutatás
c, Megújuló energiaforrások használatára való törekvés az áramfejlesztés és a fűtés számára.	Kimutatás
6. Az iskola a lehető legkisebb mértékben szennyezi a levegőt.	

a, A kémények, szellőztető berendezések (ha vannak). anyagkibocsátása szabályozott és rendszeresen ellenőrzött.	Ellenőrzési napló
b, A szabadtéri burkolt felületek (sportpályák, dühöngő) gondozottak, pormentesek	Fotó
c, Az iskolakert mentes az allergén növényektől	Fotó
7. Az iskola megközelítése környezetkímélő módon történik.	
a, A tanulókra, a nevelőtestület tagjaira utazás tekintetében jellemző a gyaloglás, a kerékpározás és a tömegközlekedési eszközök használata.	Fotó
b, Ha a gyalogos, kerékpáros, ill. tömegközlekedéses iskolába járás nem megoldható a gyerekek iskolabuszt használnak, megszervezik közös autós utjaikat.	Fotó, megrendelő lapok
c, Gyalog, ill. kerékpárral könnyen elérhető, a természet tanulmányozására alkalmas helyek rendszeres látogatása.	Fotók
d, A közlekedés megtervezése a felesleges utazások elkerülése érdekében.	Terv
e, A szükséges szállítások ésszerű megszervezése.	Terv
8. Az iskola rendezvényei (diáknapok, kirándulások, sportrendezvények) a lehető legkisebb mértékben terhelik a környezetet.	Fotók